



Către DI Adrian Candu

Viceprim-ministru,
Ministerul Economiei

Nr. 76 din 17 noiembrie 2014

Ref: Proiectul Legii cu privire la drepturile consumatorilor la încheierea contractelor

Stimate domnule Candu,

În numele Asociației Patronale "Camera de Comerț Americană din Moldova" (AmCham), Vă transmitem anexat comentariile și recomandările noastre la Proiectul Legii cu privire la drepturile consumatorilor la încheierea contractelor.

Prevederile acestui proiect de lege, prin care se transpune Directiva 2011/83/UE va genera o serie de dificultăți și ambiguități în activitatea comercială a companiilor membre AmCham *lato sensu* și *stricto sensu* va îngreuna interpretarea uniformă și constantă a legislației în materia consumului.

AmCham susține armonizarea legislației la Acquis-ul comunitar prin evitarea paralelismelor legislative și racordarea legislației la cerințele actuale, respectând **principiul previzibilității**.

Ținând cont că în baza Ordinului Ministrului Justiției nr. 519 din 3 decembrie 2014 a fost format un grup de lucru în vederea identificării unor soluții legislative optime pentru ajustarea legislației civile la schimbările care au avut loc în societate și transpunerea directivelor europene, **considerăm judicioasă conjugarea eforturilor interministeriale în vederea excluderii paralelismelor/neconcordanțe legislative și atingerea scopului procesului de armonizare a legislației/transpunerii, în sensul corelării tuturor actelor legislative din domeniu.**

Vă mulțumim pentru colaborare și Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu deosebit respect,
Mila Malairău

Director executiv al Asociației Patronale
"Camera de Comerț Americană din Moldova"

Anexa

Comentarii și Recomandări

I. Observații generale

Potrivit notei informative, proiectul de lege are drept scop transpunerea Directivei 2011/83/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2011 privind drepturile consumatorilor se propune comasarea anumitor aspecte în materie de contracte cu consumatorii negociate la distanță și în afara spațiilor comerciale și crearea cadrului unitar, bazat pe concept juridic clar definit, care să reglementeze drepturile consumatorilor la încheierea contractelor.

Considerăm un imperativ ca în procesul de armonizare cu legislația UE și de transpunere a directivelor, să se țină cont despre particularitățile sistemului de drept național. *Ab initio*, domeniul protecției consumatorului la moment este reglementat de Codul Civil, Legea privind protecția consumatorului nr. 105-XV din 13.03.2003, Legea cu privire la comerțul interior nr. 231 din 23.09.2010, Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202 din 12.07.2013, Legea privind clauzele abuzive nr. 256 din 09.11.2011. *Inter alia*, legislația UE privind protecția consumatorului în prezent cuprinde 18 directive.

Cu certitudine, nu este nevoie de 18 acte naționale legislative diferite, nici de transpunerea imediată a legislației UE cu privire la protecția consumatorului într-un singur act de drept național, însă este necesară evaluarea situației curente, fiind urmată de o decizie privind modalitatea de abordare.

Respectiv în procesul armonizării legislației considerăm necesar de a exclude paralelisme și interpretările largi. Astfel legislația actuală care reglementează relațiile consumatorului la încheierea contractelor urmează a fi supusă modificării/completării sau abrogării în procesul transunerii Directivei.

Totodată urmează de menționat că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe. Astfel, în cauzele precum Sunday Times contra Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord - 1979, Rekvényi contra Ungariei - 1999, Rotaru împotriva României - 2000, Damman împotriva Elveției - 2005, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „nu poate fi considerată «lege» decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și regleze conduita. Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”; „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane – care, la nevoie poate apela la consultanță de specialitate – să își corecteze conduita”; „în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anumită garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice”. Sub acest aspect, principiul securității juridice se corelează cu un alt principiu, dezvoltat în dreptul comunitar, și anume principiul încrederii legitime. Potrivit jurisprudenței Curții de Justiție a Comunităților Europene (de exemplu cauzele Facini Dori vs Recre, 199421, Foto-Frost vs Hauptzollant Lübeck.Ost, 198722), principiul încrederii legitime impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă. De asemenea, impune limitarea posibilităților de modificare a normelor juridice, stabilitatea regulilor instituite prin acestea.

II. Obiecții de ordin tehnico-legislativ

Făcînd o analiză a prevederilor proiectului de lege și raportîndu-l la cadrul legislativ în vigoare, menționăm următoarele.

1. La alin. (2) art. 3 din proiect autorul utilizează noțiunea "**contract de prestări servicii**" care este definită ca "orice alt contract decât contractul de vânzare-cumpărare...", considerăm necesar de a substitui sau corobora cu Capitolul XI din Codul Civil "Antrepriză și prestări servicii". Conform Legii 780/2001, art. 18 alin. (3) "În cazul în care proiectul de act legislativ cuprinde prevederi din legislația în vigoare, acestea, de regulă, nu se reproduc, dar se face trimitere la ele." Totodată conform art. 19 lit. e) din Legea enunțată *supra* "terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia".
2. Autorul la alin. (2) art. 3 din proiect propune o noțiune nouă "contract auxiliar" pentru legislația civilă din Republica Moldova. Totodată, dacă examinăm modul în care se prezintă utilizarea acestei noțiuni în art.14 din proiect, constatăm ca ele nu coincid.
3. Noțiunea "conținut digital" prevăzută de alin. (2) art. 3, urmează a fi coraborată cu art. 4 din Legea 284/2004 privind comerțul electronic.
4. La art. 4 alin. (1) lit. h) este utilizată sintagma "interoperabilitate". Potrivit art. 18 din Legea 780/2001, proiectul de act legislativ poate conține definiția termenilor juridici, tehnici, economici și a altor termeni speciale de circulație restrînsă, dar în acest caz este necesar să fie definit termenul pentru a evita confuziile.
5. În vederea respectării principiului securității juridice, a accesibilității, previzibilității și asigurării interpretării unitare a legii, urmează a fi reformulate prevederile proiectului de lege, în special prevederile art. 8, 12, 16, 17 autorul utilizează noțiunea de "**contract de vânzare**", astfel este necesar de a substitui cu noțiunea "contract de vânzare-cumpărare" pentru a utiliza terminologia constant și uniform.
6. La art. 4, 5, 7, 17 contractul se supune doar rezilierii. Totodată sistemul național de drept prevede și instituția rezoluțiunii. Astfel nu este clară voința autorului proiectului de lege de a exclude această instituție.
7. Reiterînd, argumentele prezentate *supra* la **art. 24 alin. (2)** din proiectul de lege se utilizează terminologie diferită regăsită în art. 694 din Codul Civil.
8. Art. 25 din proiectul lege stabilește "**Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi**". Considerăm norma insuficientă și neclară, violînd principiul predictibilității. Astfel în cazul în care s-au încălcat regulile de informare a consumatorului, ce drepturi are? Poate anula contractul (fiindcă contravine legii art. 220 Cod Civil – nulitatea absolută) sau invoca dolul (art. 228 Cod Civil) că a fost dezinformat?
9. În vederea respectării procedeelelor de tehnică legislativă este necesar de a redacta proiectul de lege în baza prevederilor art. 19 din Legea nr. 780-XV din 27.12.2001.